Lietas Nr. C36029014

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2015.gada 11.maijā

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja: Z.Zaiceva
tiesneši A.Klaiše un L.Vēbere
ar sekretāri /sekretāre/

izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā civillietu /persona A/ prasībā pret /persona B/ par īpašumtiesību atzīšanu uz SIA /nosaukums/ kapitāla daļām, sakarā ar /persona B/ apelācijas sūdzību par Talsu rajona tiesas 2014.gada 14.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Talsu rajona tiesas 2014.gada 14.augusta spriedumu apmierināta prasība, atzīstot 116433 SIA /nosaukums/ kapitāla daļu, kas komercreģistrā reģistrētas uz /persona B/ vārda, piederību /persona A/.

Tiesa novērtējusi, ka nav strīda par faktu, ka prasītājs un atbildētājs Uzņēmumu reģistrā reģistrēti kā SIA /nosaukums/ kapitāla daļu īpašnieki, katrs 50% apmērā jeb 116 433 daļas katram, ka ar Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2009.gada 8.jūlija lēmumu kā vienīgais SIA /nosaukums/ kapitāla daļu īpašnieks, pamatojoties uz 2009.gada jūlija SIA /nosaukums/ dalībnieku reģistru, dalībnieku sapulces protokolu un kvitējumu par kapitāla daļu pirkuma maksas norēķinu, tika reģistrēts prasītājs un, ka ar Uzņēmumu reģistra 2012.gada 26.oktobra lēmumu ir atcelti: valsts notāra 2009.gada 8jūlija lēmums Nr.6-12/94977 un uz tā pamata veiktās izmaiņas reģistrā; valsts notāra 2009.gada 24.novembra lēmums Nr.6-12/156214 un uz tā pamata veiktās izmaiņas un izdarītie ieraksti komercreģistrā; valsts notāra 2012.gada 8.augusta lēmums Nr.6-12/112670/1 un uz tā pamata veiktās izmaiņas un izdarītie ieraksti komercreģistrā; kā arī nolemts izdarīt atzīmi par izslēgšanu no Sabiedrības reģistrācijas lietas uz dokumentiem no 100.-126.lapās.

Tiesa noskaidrojusi, ka Administratīvā procesa ietvaros tiek risināts jautājums par Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2012.gada 26.oktobra lēmuma atcelšanu un, ka tajā lietā nolēmums nav stājies spēkā.

Tiesa atzinusi, ka atbilstoši Civillikuma 927., 877., 876., 875. pantos noteiktajam par valdījumu un tā traucējuma novēršanu, prasītājs pamatoti cēlis prasību par īpašumtiesību atzīšanu uz kapitāla daļām, uzskatot, ka ar ierakstu Uzņēmumu reģistrā par atbildētāju, kā 116 433 kapitālu daļu īpašnieku, tiek traucēts viņam piederošo kapitāla daļu un ar to saistīto tiesību valdījums un, ka pušu starpā pastāv strīds par to, vai ir pamats atzīt atbildētāja 116 433 sabiedrības kapitāla daļu īpašumtiesību piederību prasītājam.

Tiesa norādījusi, ka nav pamata uzskatīt, ka 2009.gada jūlija sākumā, kad notika vienošanās par kapitāla daļu atsavināšanu, darījumam būtu bijusi nepieciešama darījuma rakstiska forma.

Tiesa atzinusi, ka ievērojot to, ka dokumenti par izmaiņām sabiedrības dalībnieku reģistrā tika iesniegti 2009.gada 6.jūlijā, ir pamats piemērot tobrīd spēkā esošās Komerclikuma normas, un tās neparedzēja darījuma obligātu rakstisku formu.

Tiesa secinājusi, ka darījumu apliecinošs akts Uzņēmumu reģistrā nebija jāiesniedz un atbilstoši Komerclikuma normām (187.panta sestā daļa 188.panta sestā daļa 189.panta pirmā daļa), Komercreģistrā iestāde 2009.gada 6.jūlijā pieņēma iesniegtos sabiedrības dokumentus un, saskaņā ar tiem, 2009.gada 8.jūlijā pieņēma lēmumu, apstiprinot izmaiņas sabiedrības dalībnieku reģistrā.

Tiesa atzinusi, ka atceļot 2009.gada 8.jūlija lēmumu, faktiski netika atcelts kapitāla daļu atsavināšanas darījums, kura rezultātā ir notikusi kapitāla daļu pāreja prasītājam, jo Uzņēmuma reģistra valsts notārs pēc būtības nepārbauda daļu atsavināšanas darījuma spēkā esamību un citus apstākļus.

Tiesa uzskatījusi, ka prasītājs ir pierādījis prasības pieteikumā un tā grozījumos norādīto, ka 2009.gada 3.jūlijā atbildētājam piederošo kapitāla daļu atsavināšanas darījums bija noticis un ka dalībnieku sapulcē tika pausta pušu griba - apstiprināt, ka prasītāja un atbildētāja starpā faktiski ir noticis atsavināšanas darījums, kura rezultātā 116 433 atbildētājam piederošās sabiedrības /nosaukums/ kapitāla daļu tika nodotas prasītāja īpašumā.

Tiesa atzinusi, ka apstākli, ka pušu starpā ir noticis kapitāla daļu atsavināšanas darījums un tikusi pausta atbildētāja griba viņam piederošās 116 433 kapitāla daļas nodot prasītājam apstiprina 2009.gada 6.jūlija SIA /nosaukums/ dalībnieku reģistrs, 2009.gada 3.jūlija Kvitējums par kapitāla daļu pirkuma maksas norēķinu un 2009.gada 3.jūlija dalībnieku sapulces protokols.

Tiesa konstatējusi, ka ir pamats atzīt, ka tikšanas laikā 2009.gada 6.jūlijā /adrese/ atbildētājs izsniedza prasītajam iepriekš sevis sagatavotus, saskaņotus un parakstītus dokumentus - 2009.gada 6.jūlija dalībnieku reģistru, 2009.gada 3.jūlija dalībnieku sapulces protokolu, kā arī Kvitējumu par kapitāla daļu pirkuma maksas norēķinu, un tādējādi atbildētājs apliecinājis gan savu gribu atsavināt prasītājam sev piederošās 116 433 SIA /nosaukums/ kapitāla daļas, gan to, ka ir pilnībā saņēmis samaksu no prasītāja par šīm atsavinātajām kapitāla daļām.

Tiesa novērtējusi lietai pievienotos trīs rokraksta ekspertīžu atzinumus un secinājusi, ka rokrakstu ekspertīžu atzinumiem, to savstarpējā pretrunīguma dēļ, nevar tikt piešķirta izšķiroša nozīme strīda izšķiršanā, kā arī noraidījusi atbildētāja pārstāves lūgumu veikt ceturto rokraksta ekspertīzi, lai netiktu nevajadzīgi novilcināta lietas izskatīšana, jo, kā redzams no minētajiem atzinumiem, tad izlemt jautājumu kategoriskā formā ir neiespējami vienkāršoti izpildītā grafiskā materiāla (paraksta) dēļ un, galvenokārt ievērojot to, ka lietā ir iesniegti citi pierādījumi, uz kuru pamata iespējams konstatēt, ir vai nav noticis sabiedrības kapitāla daļu atsavināšanas darījums.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1428.panta trešo daļu par konkludentu gribas izteikumu un atzinusi, ka papildus tam, ka atbildētājs gribu izteicis mutiski, viņš to ir papildus izteicis arī konkludenti, izsniedzot prasītājam dokumentus, kas apstiprina atbildētāja gribu un atsavināšanas darījuma saturu.

Tiesa uzskatījusi, ka ar Kompleksās psiholoģiskās poligrāfa pārbaudes atzinumu apstiprinājies, ka ir noticis sabiedrības "/NOsaukums A/" kapitāla daļu atsavināšanas darījums, kura rezultātā /persona B/ sev piederošās 116 433 sabiedrības "/nosaukums." kapitāla daļas atsavināja /persona A/.

Tāpat tiesa atzinusi, ka faktu, ka pēc kapitāla daļu atsavināšanas darījuma notikusi to īpašuma tiesību pāreja no atbildētāja prasītājam, ka tāda ir bijusi pušu griba, apstiprina arī tiesas sēdē nopratināto liecinieku /liecinieks A/, /liecinieks B/, /liecinieks C/, /liecinieks D/, /liecinieks E/, /liecinieks F/

un /liecinieks G/ liecības, un ka nav pamata neticēt minēto liecinieku liecībām, jo tās bija saskanīgas gan savstarpēji, gan ar prasītāja paskaidrojumiem, kā arī tās apstiprināja rakstveida pierādījumos ierakstītās ziņas.

Tiesa uzskatījusi, ka šajā lietā ir ņemams vērā arī apstāklis, ka tikai 2012.gadā, tas ir, vairāk kā trīs gadus pēc kapitāla daļu atsavināšanas darījuma noslēgšanas un sakarā ar to veikto izmaiņu reģistrācijas Uzņēmumu reģistrā, atbildētājs pastiprināti sācis izrādīt interesi par sabiedrību /nosaukums/, un konkrēti, par tās kapitāla daļām un ar tām saistīto tiesību izmantošanu.

Tiesa uzskatījusi, ka nav pamata apspriest un izvērtēt citus prasītāja un trešo personu, kā arī atbildētāja un trešo personu starpā noslēgtos līgumus, to tiesiskumu, policijas lēmumus, citu tiesu un iestāžu nolēmumus, jo prasība celta attiecībā par atbildētājam piederošo sabiedrības 116,433 kapitāla daļu īpašumtiesību atzīšanu prasītājam.

Apelācijas sūdzību par šo spriedumu iesniedzis atbildētājs /persona B/, norādot, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pirmās instances piemērotās tiesību normas kopsakarā ar spriedumā konstatētajiem apstākļiem nerada pamatu prasības apmierināšanai, nav piemērotas tās tiesību normas kuras bija jāpiemēro.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti apmierinājusi prasību pamatojoties uz Civillikuma 875., 876., 877., 927.pantu, jo nav ievērojusi Civillikuma 925.pantu, kas paredz, ka prasību par atņemta valdījuma atjaunošanu var celt gada laikā. Uzņēmumu reģistra lēmums ir stājies spēkā 2012.gada 26.oktobrī un pierādījumu, tam, ka par savu tiesību aizskārumu uzzinājis vēlāk, prasītājs nav iesniedzis. Līdz ar to, ceļot prasību bija izbeigusies prasības tiesība.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka no prasības pieteikumā norādītā un prasības pieteikuma grozījumos norādītā izriet, ka prasītājs nespēj kvalificēt starp prasītāju un atbildētāju pastāvošo attiecību raksturu, sākotnējā prasības pieteikumā apgalvojot, ka ir noticis pirkums, bet prasības pieteikuma grozījumos, ka ir noticis atsavinājums, nenorādot darījuma veidu. Arī tiesa nav norādījusi darījuma veidu, tādējādi pārkāpjot Civilprocesa likuma 190.pantu.

Lai gan Talsu rajona tiesa Spriedumā ir secinājusi, ka 2009.gada 3.jūlijā dalībnieku sapulcē ir noticis atbildētājam piederošo kapitāla daļu atsavināšanas darījums, tā nav analizējusi to, kāds no Civillikuma 13.nodaļā paredzētiem darījumiem ir noslēgts. Jebkuram līgumam ir savas būtiskās līguma sastāvdaļas, bez kurām saskaņā ar Civillikuma 1470.pantu, tas nav spēkā, līdz ar ko secināms, ka nepamatoti atzīta prasītāja īpašuma tiesība uz kapitāla daļām, jo atbilstoši Civillikuma 989., 1404.pantam nav konstatēts nodošanas tiesiskais pamats.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs apelācijas sūdzībā norādījis uz apstākļiem, kuru dēļ uzskata, ka pierādījumi, uz kuru pamata apmierināta prasība, ir vērtējami kritiski, jo ar ekspertu atzinumos secināto, prasītāja tiesas sēdē norādīto, tos nevar uzskatīt par dokumentiem Dokumentu juridiskā spēka likuma izpratnē, un līdz ar to, tie nav vērtējami, kā pierādījumi. Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka tiesas spriedums nesatur Civilprocesa likuma 178.panta piektajā daļā paredzēto pierādījumu salīdzināšanu un to izmantošanas pieļaujamību, tāpat spriedums nesatur konkrētas norādes par to, ar kuriem lietā esošiem pierādījumiem ir salīdzināts apstrīdētais pierādījums. Tāpat, pārkāpjot Civilprocesa likuma 97.panta trešo daļu, tiesa nav norādījusi, kādēļ rakstveida pierādījumu vērtēšanā, tiesa ir devusi priekšroku tieši 2013.gada 15.augusta eksperta atzinumam.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka prasītāja iesniegtie dokumenti ar kuriem pirmās instances tiesa ir saistījusi darījuma noslēgšanu nepierāda darījumu pastāvēšanu un nav uzskatāmi par derīgiem saskaņā ar Komerclikuma 136.pantu, jo tā kā atbildētāja /persona B/ dalībnieka statuss sakrīt ar liettiesisko statusu, atbildētājam nebija nepieciešams apstrīdēt 2009.gada 3.jūlija dalībnieku sapulces protokolu un 2009.gada 6.jūlija dalībnieku reģistru, jo attiecībā pret atbildētāju šiem dokumentiem nav nekādu tiesisku seku.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pirmās instances spriedums ir balstīts uz pieņēmumu, ka atbildētājs ar konkludentām darbībām izteicis savu gribu, līdz ar to tiesa šajā lietā ir balstījusies uz Civilprocesa likuma 110., 111., 178., 179.panta izpratnē nederīgiem pierādījumiem un ar šiem pierādījumiem ir saistījusi atbildētāja gribas pastāvēšanu.

Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Talsu rajona tiesa ir kļūdījusies, uzskatot, ka citi rakstveida dokumenti, izņemot dalībnieku reģistru un dalībnieku sapulces protokolu nav nepieciešami, jo šāds secinājums ir pretrunā ar strīdus attiecībām piemērojamo likuma normu, kas tieši paredzēja noteikta veida dokumentu- abpusēji parakstīta paziņojuma vai darījuma akta sastādīšanu.

Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka tikai viena liecinieka /liecinieks A/ liecību varētu attiecināt uz izskatāmo lietu, jo viņš vienīgais liecinājis, ka ir bijis pie dokumentu parakstīšanas. Prasītājs savos apgalvojumos ir pretrunīgs, bet pārējo liecinieku liecības ir vērtējamas, kā personiskā viedokļa paušana. Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka liecinieku liecības var uzskatīt tikai kā pierādījumu tam, ka sarunas starp prasītāju un atbildētāju par daļu pārdošanu ir notikušas, ko nenoliedz arī atbildētājs, tāpat kā nenoliedz dokumentu projektu gatavošanas faktu.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka viņam ir bijis jāpierāda, ka 2009.gada 6.jūlijā tikuši apspriesti kādi citi darījumi. Uzskata, ka Civillikuma 1404.pantā paredzētie obligātie darījuma pastāvēšanas priekšnoteikumi nav konstatēti, līdz ar to, Talsu rajona tiesai nebija pamata konstatēt daļu piederību prasītājam, jo atbilstoši Civillikuma 989.pantam daļu nodošana nav notikusi.

Tiesas sēdē atbildētājs /persona B/ prasību neatzina, uzturēja savu apelācijas sūdzību. Saskaņā ar /persona B/ nolasītajiem paskaidrojumiem Civilprocesa likuma 166.panta kārtībā, kā arī papildus tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, izriet, ka /persona B/ kopš 90.-to gadu beigām faktiski piedalījies SIA /nosaukums/ darbībā, nodrošinot produkcijas realizāciju. Pēc /persona A/ priekšlikuma /persona B/ un /persona C/ nopirkt 50% kapitāla daļas, un saskaņā ar 2001.gada februāra-marta vienošanos, /persona C/ samaksājis /persona A/ 265000 USD. Līdz ar to /persona B/ neapstrīd prasītāja apgalvojumu, ka faktiski ir SIA /nosaukums/ dalībnieks kopš 2001.gada, kad uz /persona D/ un /persona C/ vārda reģistrētas 375 kapitāla daļas katram. Bez tam no /persona B/ paskaidrojuma izriet, ka vēlāk /persona D/ iegādājās kapitāla daļas no /persona C/ piederošās SIA „/nosaukums A/", bet 2009.gada aprīlī /persona D/ atsavināja sev piederošās daļas /persona B/. Šajā sakarā atbildētājs norādījis, ka prasībā norādītie apstākļi faktiski ir pretrunā prasītāja rīcībai, akceptējot (neiebilstot) kapitāla daļu pārejai no SIA „/nosaukums A/" /persona D/ īpašumā, kā arī vēlāk /persona B/ īpašumā.

Bez tam atbildētājs par nepamatotu uzskata prasītāja apgalvojumu, ka pušu starpā ir noticis atbildētājam piederošo kapitāla daļu atsavināšanas darījums, kā arī neatzīst par pamatotu prasītāja apgalvojumu, ka norēķināšanās par strīdus kapitāla daļām notikusi ar ieskaitu par 2004.gadā notikušo darījumu, kura rezultātā SIA /nosaukums/ zināms skaits kapitāla daļu pēc pamatkapitāla palielināšanas no /persona A/ pārgāja /persona D/ īpašumā, par kurām atbildētājs nebija norēķinājies. Tanī pat laikā nenoliedz, ka sarunās ar lietā nopratinātajiem lieciniekiem ir minējis, ka vairs nav nekāda sakara ar SIA /nosaukums/, kā arī nenoliedz, ka kopš 2009.gada aptuveni trīs gadus nekādu interesi par sabiedrību nav izrādījis, taču norāda, ka sekojis līdzi publiski pieejamām ziņām par SIA /nosaukums/ darbības rezultātiem, īpaši nav pievērsis uzmanību tam, ka netiek aicināts uz dalībnieku sapulcēm. Kā arī paskaidroja, ka lietas izskatīšanas gaitā nopratinātie lecinieki ir vai nu ieinteresētas, no prasītāja atkarīgas, personas, kā arī nav sniegušas liecības, kas apstiprinātu prasītāja apgalvojumus.

Trešās personas /persona D/ pārstāve, zvērināta advokāte J.Radčenko, paskaidroja, ka pievienojas /persona B/ apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem. Papildus kā trešās personas pārstāve norādīja, ka prasība ir nepamatota, jo uzskata, celta prasība par valdījuma tiesību atjaunošanu nevis īpašuma prasība. Šādu secinājumu pārstāve pamato ar to, ka prasības pieteikumā ir atsauce uz traucēta valdījuma atjaunošanu regulējošām, nevis uz īpašuma prasību regulējošām, Civillikuma normām. Līdz ar to viņas ieskatā, atbilstoši Civillikuma 925.pantam ir nokavēts termiņš prasības celšanai. Tanī pat laikā paskaidroja, ka, ja arī tiek uzskatīts, ka celta īpašuma prasība, tad atbilstoši Civillikuma 1060.pantam, prasītājam jāpierāda sava īpašuma

tiesība. Tā kā prasītājs uzsver, ka starp pusēm noticis pirkuma darījums, tad atbilstoši Civillikuma 1470. un 2004.pantam tiesai ir jākonstatē šim darījumam nepieciešamās būtiskās sastāvdaļas, proti, pušu vienošanās par pirkuma priekšmetu un pirkuma maksa. Trešās personas ieskatā vienošanās par pirkuma maksu nav notikusi. Atbilstoši Komerclikuma 187., 188.pantiem šim darījumam bija jābūt rakstiskā formā, tas varēja nebūt noformēts tieši kā līgums, taču, pie apstākļiem, ka /persona B/ nav parakstījis strīdus dokumentus, iztrūkst šī rakstiskā forma. Pat arī, ja pieņem, ka, kā uzsver prasītājs, ka starp pusēm ir notikusi mutiska vai ar konkludentām darbībām vienošanās par būtiskajām sastāvdaļām, kad atbildētājs paudis savu gribu, iesniedzot noteiktos apstākļos attiecīgus dokumentus prasītājam, tad trešās personas ieskatā atbilstoši Civillikuma 1483. un 1485.pantam, bija jāceļ prasība par darījuma izteikšanu rakstveida formā, kas nav darīts.

Attiecībā uz 2004.gadā iegūtajām kapitāla daļām paskaidroja, ka tās nav ieguvusi no /persona A/, kā norādījis prasītājs, pamatojoties uz vienošanos ar /persona B/, bet gan maiņas darījuma rezultātā no SIA „/nosaukums A/", kas, savukārt šīs daļas ieguvusi no /persona C/.

Trešās personas /persona E/ pārstāve, zvērināta advokāte I.Grūbe, prasību uzskatīja par nepamatotu, pievienojās /persona D/ pārstāves J.Radčenko sniegtajiem paskaidrojumiem, papildus norādot, ka atšķirībā no pirmās instances tiesa, šobrīd prasītājs ir formulējis, ka pušu starpā ir noticis strīdus kapitāla daļu pirkuma darījums. Taču /persona E/ pārstāves ieskatā lietā nav pierādījumi faktam, ka ir noticis pirkuma darījums atbilstoši Komerclikuma prasībām, turklāt ir nepārprotami nodibināts, ka nav notikusi pušu vienošanās par pirkuma maksu - prasītājs to nevar nosaukt, jo atbildētājs pirkuma maksu nekad nav nosaucis. Uzskata, ka darījumam bija jābūt rakstveida formā, arī ar liecinieku liecībām nav pierādīts šis darījums. Attiecībā uz /persona B/ un /persona E/ darījumiem 2012.gadā paskaidroja, ka šādi darījumi minēto personu starpā nav ar likumu aizliegti.

Prasītāja /persona A/ pārstāvis, /pers.K/ prasību pēc būtības uzturēja, apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu. Attiecībā uz atbildētāja norādi par prasībā norādītajām Civillikuma normām, paskaidroja, ka tiesas pienākums ir piemērot pareizo tiesību normu pušu strīdīgajām attiecībām. Papildus rakstveidā iesniegtajiem paskaidrojumiem, pārstāvis norādīja, ka sabiedrības pamatkapitāls tika palielināts, /persona A/ ieguldot sabiedrības pamatkapitālā iekārtas un nekustamo īpašumu, pēc kā 2004.gadā /persona D/ īpašumā no /persona A/ pārgāja attiecīgs procents daļu, par kurām, saskaņā ar /persona B/ un /persona A/ vienošanos, /persona B/ bija jāsamaksā 250000 USD. Prasītājs norāda, ka samaksa par šīm daļām nav veikta un atbildētājs nav pierādījis, atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, ka ir samaksājis. Prasītājs neapstrīd faktu, ka uz strīdus dokumentiem, tanī skaitā kvitējuma, nav iespējams viennozīmīgi konstatēt, ka tos parakstījis pašrocīgi atbildētājs. Jebkura darījuma pamatā ir saskanīgs gribas izteikums nevis dokuments. Tādēļ jāvērtē visi pierādījumi – gan tiešie, gan netiešie to kopumā un prasītāja ieskatā ar visiem pierādījumiem kopumā ir konstatējams, ka strīdus kapitāla daļu atsavināšanas darījums ir noticis un tas ir izpildīts. /pers.L/ atsaucoties uz prof. Sinaiski un starpkaru perioda Latvijas Augstākās tiesas Senāta praksi, norādīja, ka mutvārdos vai ar konkludentām darbībām noslēgtu kapitāla daļu līgumu, saskanīgu gribas izteikumu, iespējams pierādīt arī ar liecinieku liecībām. Uzskata, ka 03.07.2009. darījumā /persona B/ griba nodot savas kapitāla daļas bez piebilduma, apstiprinās ar atbildētāja konkludentām darbībām – nododot rakstveida pierādījumus, tanī skaitā kvitējumu, prasītājam. Būtiski ir ņemt vērā liecinieka /liecinieks A/ liecības par notikušajām vairākām sarunām par kapitāla daļu pārdošanu, kā arī /liecinieks A/ atradās vienā telpām ar pusēm, kad darījums tika pabeigts. Tāpat virkne liecinieku, kuri liecināja, ka /persona B/ viņiem personīgi teicis, ka pārdevis savas „akcijas" /persona A/ un viņu vairs nekas ar SIA /nosaukums/ nesaista. Bez tam vērsa tiesas uzmanību uz faktu, ka trīs gadus pēc strīdus darījuma atbildētājs nav vispār interesējies par uzņēmuma darbību. Ar minētām, liecinieka /liecinieks A/, kā arī pārējo liecinieku liecībām un paša /persona B/ darbībām pēc 2009.gada jūlija, konstatējams vēlāks apstiprinājums /persona B/ iepriekš minētajām konkludentajām darbībām, nododot kapitāla daļas prasītājam. /persona B/ līdz šim nav cēlis pretenzijas par to, ka nebūtu saņēmis pirkuma maksu, turklāt norāda, ka nav juridiski svarīgi noskaidrot pirkuma maksas samaksu, kāds ir bijis tās apmērs un vai samaksa veikta. Uzskata, ka /persona B/ rīcība - nododot /persona A/ kvitējumu no kura izriet, ka samaksu ir „saņēmis" pagātnes formā, uzskatāms par kvīti CL 1838.panta izpratnē. Arī tas apstāklis, ka 2009.gada vasaras sākumā attiecīgiem SIA /nosaukums/ darbiniekiem tika dots rīkojums izsniegt /persona B/ zināmu daudzumu produkcijas, ko liecinieki minēja, kā „pēdējās kravas, kas paredzētas /persona B/" un, ka pēc 2009.gada jūnija /persona B/ uzņēmumā vairs nav redzēts, norāda uz to, ka pušu starpā ir tikusi panākta vienošanās par darījumu, taču minētais nav uzskatāms par pirkuma maksas samaksu, bet gan kā papildus labuma došana. /pers.L/ uzskata, ka prasītājs ir izdarījis visu iespējamo savas prasības pamatotības pierādīšanai, savukārt atbildētājs nav atspēkojis prasītāja pierādījumus, nav pat norādījis, kādi tad citi dokumenti strīdus tikšanās laikā varēja tikt nodoti, ja ne strīdus trīs dokumenti.

Trešās personas, SIA /nosaukums/ pārstāvis zvērināts advokāts J.Kārkliņš pievienojās prasītāja pārstāvja paskaidrojumiem, norādot, ka SIA /nosaukums/ ieskatā prasība ir pamatota un apmierināma. Paskaidroja, ka atbildētājs kopš 2009.gada prasībā norādītajiem notikumiem nav vērsies pie SIA /nosaukums/ ar iesniegumiem par dividenžu izmaksu, nav interesējies par gada pārskatiem vai citiem jautājumiem.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi pierādījumus, noklausījusies pušu paskaidrojumus, tiesas kolēģija uzskata, ka prasība pamatota un apmierināma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešajai daļai fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tiesa kritiski novērtē atbildētāja argumentu, ka celta prasība par valdījuma tiesību atjaunošanu nevis īpašuma prasība, pamatojot ar to, ka prasības pieteikumā ir atsauce uz traucēta valdījuma atjaunošanu regulējošām, nevis uz īpašuma prasību regulējošām, Civillikuma normām. Tiesas kolēģija ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2006.gada 15.novembra spriedumā lietā SKC-635 sniegto atziņu, ka tiesību norma kā tāda nav prasības pamats un tiesas uzdevums ir apstākļus, kas veido prasības pamatu (juridiskus faktus) saistīt ar tiesību normas hipotēzi par strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos.

Minētajā spriedumā izdarīta atsauce arī uz prof. V.Bukovska norādīto, ka: „ ...likumu neaizrādīšana un pat nepareiza aizrādīšana neatņem prasītājam iespēju panākt taisnīgu tiesas aizsardzību, vēl vairāk tādēļ, ka *jura novit curia* - tiesai pašai jāzin likumi un jāpiemēro tie ne tikai pēc likuma burta, bet arī pēc likuma gara." (Civilprocesa mācību grāmata, Rīga, 1933., 305.lpp.).

No prasības pieteikuma, tā precizējumiem, kā arī prasītāja sniegtajiem paskaidrojumiem, nepārprotami izriet, ka tiesā celta īpašuma prasība nevis prasība par valdījuma tiesību atjaunošanu.

Tiesas kolēģija ņem vērā Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikto katras puses pienākumu pierādīt tos faktus, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasības pamatu veido apstākļi (juridiski fakti), uz kuriem prasītājs pamato savu prasījumu un tie prasības pieteikumā un grozījumos ir norādīti.

Prasītājs apgalvo, ka strīdus daļas 2009.gada jūlijā prasītājs ieguvis īpašumā pirkuma darījuma rezultātā.

Saskaņā ar Komerclikuma (šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēkā attiecīgo strīdīgo attiecību rašanās, izbeigšanās vai grozīšanas brīdī) 3.panta pirmo un otro daļu komercdarbību regulē šis likums, Civillikums un citi likumi, kā arī Latvijas Republikai saistošās starptautisko tiesību normas. Komercdarbībai Civillikuma noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl šajā likumā vai citos komercdarbību regulējošos likumos nav noteikts citādi.

Civillikuma 2004.pants paredz, ka pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

Civillikuma 927.pants nosaka, ka īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t. i. tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību. Savukārt Civillikuma 1044.pants paredz, ka īpašuma prasību īpašnieks var celt pret katru, kas prettiesīgi aiztur viņa lietu; tās mērķis ir atzīt īpašuma tiesību un sakarā ar to piešķirt valdījumu.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pušu starpā nepastāv strīds par darījuma priekšmetu, proti, par 116433 SIA "/Nosaukums/" Sabiedrības kapitāla daļām.

Tāpat lietas izskatīšanas gaitā tika nodibināts, ka pušu starpā nepastāv strīds par to, ka atbildētājs /persona B/, kurš par Sabiedrības kapitāla daļu īpašnieku, dalībnieku reģistrā, uzrādīts tikai 2009.gadā, faktiski ir Sabiedrības kapitāla daļu īpašnieks kopš 2001.gada beigām, kad Sabiedrības kapitāla daļu īpašnieku reģistrā tiek reģistrēti /persona D/ un /persona C/, kā arī vēlāk SIA „/Nosaukums B/", t.i., kā prasītājs norādījis, tad tiesiskās attiecības šo personu starpā vērtējamas kā fiduciārs darījums, jo faktiski minētās personas attiecībās ar trešajām personām uzstājās kā atbildētāja /persona B/ klusie vietnieki atbilstoši Civillikuma 1516., 1517.pantu regulējumam, jo turēja kapitāla daļas /persona B/ interesēs un uz viņa rēķina.

Tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prasītāja argumentu, ka atbildētājs /persona B/ uzskatāms par patiesā labuma guvēju, jo konstatētie apstākļi atbilst arī Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 1.panta 5.punktā sniegtajai „patiesā labuma guvēja" definīcijai, proti, patiesais labuma guvējs ir fiziska persona, kuras īpašumā vai tiešā vai netiešā kontrolē ir vismaz 25% no komersanta pamatkapitāla vai balsstiesīgo akciju kopskaita vai kura citādā veidā kontrolē komersanta darbību.

Turklāt, Kurzemes apgabaltiesa konstatē, ka minēto apgalvojumu atbildētājs /persona B/ ne vien neapstrīdēja, bet ar saviem paskaidrojumiem faktiski apstiprināja šī apgalvojuma atbilstību faktiskajiem apstākļiem. Minētais fakts apstiprinās arī ar šajā lietā nopratināto liecinieku liecībām, kuras tiks izvērtētas šajā spriedumā.

Savukārt, pušu starpā pastāv strīds par to, vai 2009.gada 3.jūlijā pušu starpā ir noticis 116433 SIA /nosaukums/ (turpmāk tekstā – Sabiedrība) kapitāla daļu atsavināšanas darījums, proti, vai darījums vispār ir noticis un ja ir, tad, vai ir veikta samaksa par strīdus kapitāla daļām.

Prasītājs prasību pamatojis ar 2009.gada 3.jūlijā pušu starpā noslēgto darījumu – kapitāla daļu pirkuma līgumu, kurš gan nav ticis noformēts rakstveidā, taču atbilst abu pušu saskanīgai gribai un prasītāja ieskatā ir izpildīts.

Atbildētājs un trešās personas atbildētāja pusē uzskata, ka strīdus darījums nav spēkā, un prasītājam, pie lietā esošajiem apstākļiem, bija jāceļ prasība par darījuma izteikšanu rakstveida formā. Tiesas kolēģija zemāk norādīto apsvērumu dēļ, kritiski novērtē šo atbildētāja apelācijas sūdzībā un tiesas sēdē norādīto, kā arī, ka atbilstoši Civillikuma 1475.pantam un Komerclikuma 187., 188.pantiem strīdus darījumam bija jābūt rakstiskā formā, taču konkrētajā gadījumā iztrūkst rakstiskā forma.

Tā, Komerclikuma (šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēkā strīdus darījuma brīdī) 188.panta pirmajā daļā noteikts, ka dalībnieks var atsavināt sev piederošu daļu, patstāvīgi nosakot tās vērtību, bet minētās normas sestā daļa paredz, ka daļas ieguvējs paziņo par daļas iegūšanu sabiedrībai, iesniedzot atsavinātāja un ieguvēja kopīgu pieteikumu vai darījuma aktu. Par to tiek izdarīts ieraksts dalībnieku reģistrā saskaņā ar šā likuma 187.panta noteikumiem.

Savukārt Komerclikuma 187.panta sestā daļa paredz, ka par izmaiņām sabiedrības dalībnieku reģistra ierakstos valde iesniedz komercreģistra iestādei precizētu dalībnieku reģistra eksemplāru. Ja daļas tiek atsavinātas, dalībnieku reģistra eksemplāru paraksta arī daļu atsavinātājs un daļu ieguvējs vai arī tam pievieno citus pierādījumus, kas apliecina daļu pāreju.

Komerclikuma 136.panta pirmajā daļā noteikts, ka dalībnieks ir persona, kurai sabiedrībā pieder viena vai vairākas daļas, bet, atbilstoši šīs normas otrajai daļai, persona dalībnieka statusu iegūst ar dienu, kad tā ierakstīta sabiedrības dalībnieku reģistrā (otrais teikums).

Līdz ar to no minētajām normām to kopsakarībā secināms, ka persona par sabiedrības daļu īpašnieci kļūst ar dienu, kad, kad attiecīgās ziņas par šo daļu piederību ierakstītas sabiedrības dalībnieku reģistrā (skat. arī Latvijas Republikas Augstākas tiesas Senāta 2012.gada 22.februāra spriedumu lietā SKC-84/2012).

Tiesas kolēģija pievienojas Dr.iur. A.Lošmaņa Atzinumā par īpašumu tiesību pāreju kapitāla daļu pirkuma līgumā secinātajam, ka tulkojot minētās (Komerclikuma 188.panta pirmo un sesto daļu) normas to kopsakarībā, izriet, „ka kapitāla daļu atsavināšanas darījuma forma 2009.gada jūlijā tika pakļauta tiesiska darījuma formas brīvības principa, proti, to varēja noslēgt mutvārdos vai pat ar konkludentām darbībām. [..] šādā formā noslēgtu darījumu [..] var pierādīt ar jebkuriem Civilprocesa likumā paredzētajiem līdzekļiem."

Pie šādiem apstākļiem atzīstams par pamatotu prasītāja arguments, ka strīdus darījums rakstveidā nav ticis noslēgts, par ko lietā faktiski arī strīda nav. Ņemot vērā lietā nodibināto, ka Komerclikuma 188.pants attiecīgajā brīdī rakstveida formu *„expressis verbis"* neizvirzīja kā imperatīvu prasību darījuma spēkā esamībai, prasītāja pienākums ir pierādīt savas prasības pamatotību ar jebkuriem Civilprocesa likumā paredzētajiem līdzekļiem.

Turklāt tiesas kolēģija ņem vērā lietā nopratināto liecinieku liecības, ka faktiski darījums nav ticis noslēgts rakstveida formā tieši, respektējot atbildētāja vēlmi. Tā liecinieks /liecinieks G/, kurš, būdams zvērināts advokāts, sniedza juridisko palīdzību SIA /nosaukums/ un /persona A/, nopratināts pirmās instances tiesā liecināja, ka 2009.gada vasarā lieciniekam tika iesniegta jauna dokumentu pakete, kā paskaidrojis /persona A/, ir notikusi vienošanās un norēķināšanās par sabiedrības darījumiem, ka jāparaksta sagatavotos dokumentus Uzņēmumu reģistram. /liecinieks G/ secinājis, ka šos dokumentus sagatavojis tas pats cilvēks vai advokātu birojs, kas gatavoja iepriekš. Kā sapratis, /persona B/ nosacījums atkal bijis, ka nedrīkstēja figurēt konkrētas naudas summas. /liecinieks G/ nosacījums /persona A/ bija, ka visi darījumi jākārto tikai pie notāra. Bet tad viņam pateica, ka /persona B/ nav laika "vazāties" pie notāra. Viņš pateicis, ka, ievērojot visu iepriekš notikušo, ir jāparaksta liecinieka sagatavoto Kvitējumu par pirkuma maksas pilnu samaksu. Sagatavojis vismaz divus kvitējuma eksemplārus.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ar visiem lietā izvērtētajiem pierādījumiem to kopsakarībā ar pušu un trešo personu paskaidrojumiem, atzīstams, ka prasītājs ir pierādījis savas prasības pamatotību, proti, ka mutvārdos noslēgtais kapitāla daļu pirkuma līgums par strīdus kapitāla daļām ir noslēgts un ticis izpildīts.

Tā, no lietas materiāliem konstatējams (lietas 26.-34.lapas), ka atbilstoši prasībā norādītajam, bez /persona A/ 2001.gada decembrī par Sabiedrības kapitāla daļu īpašniekiem kļūst arī /persona D/ un /persona C/. Daļu sadalījums starp minētajām personām attiecīgi ir: /persona A/ pieder 4250, /persona D/ un /persona C/ pieder katram 375 Sabiedrības kapitāla daļas.

No UR izziņas konstatējams, ka 2003.gada 22.janvārī /persona A/ pieder 232116 pamatkapitāla daļas, savukārt /persona D/ un /persona C/ pieder katram 375 Sabiedrības kapitāla daļas.

Līdz ar ko tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prasītāja apgalvojumu, ka viņš, pamatojoties uz 2002.gada nogalē pieņemto dalībnieku sapulces lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu, ieguldījis Sabiedrības pamatkapitālā līdzekļus, attiecīgi iegūstot pēc pamatkapitāla palielināšanas kopā 232116 kapitāla daļa.

Par pamatotu atzīstams arī prasītāja apgalvojums, ka pēc savstarpējas vienošanās ar uz /persona D/ un /persona C/ vārda reģistrēto kapitāla daļu faktisko īpašnieku /persona B/, daļa /persona A/ 2004.gadā piederošajām Sabiedrības kapitāla daļām tika pārreģistrētas uz /persona D/ un SIA „/Nosaukums B/" vārda.

Atbilstoši UR izziņai, 2004.gada 7.jūlijā /persona A/ piederošo kapitāla daļu skaits samazinās par 138970, kas sadalot uz pusēm attiecīgi pāriet

/persona D/ un SIA „Baltic investments fondi" īpašumā – katram 69485 daļas, bez tam SIA /nosaukums A/ iegūst īpašumā /persona C/ 375 kapitāla daļas. Līdz ar to pēc vienošanās ar /persona B/ izpildīšanas, 2004.gadā prasītājam pieder 93146 daļas, bet /persona D/ un SIA /nosaukums A/ īpašumā – katram 69860 daļas.

Prasītājs apgalvo, ka samaksa par minētajām kapitāla daļām, kas 2004.gadā pārgāja /persona D/ un /nosaukums A/īpašumā, nav veikta līdz pat 2009.gada strīdus notikumiem.

Tiesas kolēģija ņem vērā Civillikuma 1838.pantā noteikto, ka tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti; samaksas saņēmējs nedrīkst atteikties to izdot parādniekam. Kvīti var izrakstīt vai nu uz paša parāda akta, ja tāds ir, vai atsevišķi.

Atbildētājs /persona B/ nav pierādījis, ka samaksa par minētajām 138970 kapitāla daļām ir veikta. Nav guvuši apstiprinājumu ne ar kādiem pierādījumiem lietā arī /persona B/ tiesas sēdē paustie argumenti, ka samaksu veicis /persona C/ uz /persona A/ ārzonas uzņēmumam piederošu kontu. /persona B/ nav arī pierādījis, ka minētās kapitāla daļas 2004.gadā /persona D/ un /nosaukums A/ īpašumā iegūtas uz citiem pamatiem.

No lietas materiāliem konstatējams, ka 2008.gada 16.janvārī /persona D/ maiņas darījuma rezultātā (lietas 153.,154.lapas) ieguva īpašumā SIA /nosaukums A/ piederošās SIA /nosaukums/ 69860 kapitāla daļas.

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesas kolēģija atzīst par nepamatotiem /persona D/ pārstāves paskaidrojumus, ka /persona D/ nav iegādājusies kapitāla daļas no /persona A/, bet gan no SIA /nosaukums A/. Jo, izvērtējot lietā nodibinātos faktus kopsakarībā ar /persona A/ argumentiem, tiesas kolēģija atzīst par pamatotiem /persona A/ argumentus, ka par 138970 daļām, kuras 2004.gadā, sadalot uz pusēm attiecīgi pārgāja /persona D/ un SIA /nosaukums A/ īpašumā, kas bija /persona B/ klusie vietnieki.

Savukārt, kā izriet no lietas materiāliem, tad 2008.gada 7.februārī SIA „/Nosaukums B/" piederošās kapitāla daļas maiņas darījuma rezultātā pāriet /persona D/ īpašumā, līdz ar ko /persona D/ pieder 116433 Sabiedrības kapitāla daļas, bet /persona A/ - 93146 daļas. Visbeidzot, tiesas kolēģija ņem vērā, ka 2008.gada martā /persona D/ atsavinājusi prasītājam 23287 sabiedrības daļas, kā rezultātā /persona A/ un /persona D/ pieder katram pa 116433 sabiedrības daļām.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka pušu starpā nepastāv strīds arī par to, ka 2009.gada 8.aprīlī par /persona D/ piederošo 116433 daļu īpašnieku reģistrēts atbildētājs /persona B/.

No LR UR izziņas izriet, ka 2009.gada 8.jūlijā visas Sabiedrības 232866 kapitāla daļas pieder /persona A/, savukārt pamatojoties uz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2012.gada 26.oktobra lēmuma pamata, atcelti LR UR valsts notāra 2009.gada 8.jūlija lēmumi un uz to pamata izdarītie ieraksti un /persona B/ atjaunots dalībnieka statusā ar 116433 kapitāla daļām.

Tiesas kolēģija ņem vērā Komerclikuma 8.pantu, saskaņā ar kuru Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra kompetencē neietilpst uzņēmējsabiedrības lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude.

Tiesas kolēģija atzīst, ka tas apstāklis, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2012.gada 26.oktobra lēmumā atzīts, ka atbilstoši Komerclikuma 14.panta septītajai daļai, reģistram ir iesniegti nepārprotami pierādījumi, kas apliecina parakstu viltošanas faktu, kas ir pamats jau veiktu aktu atcelšanai.

Taču tiesas kolēģija ņem vērā, ka ar minēto Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2012.gada 26.oktobra lēmumu netiek vērtēts un izspriests jautājums par strīdus darījumu un daļu faktisko nodošanu.

Attiecībā par pirkuma maksas samaksu par strīdus kapitāla daļām, tiesas kolēģija ņem vērā prasītāja argumentu, ka par daļām samaksāts ar ieskaitu par šajā spriedumā augstāk nodibinātajiem faktiem, proti, ka atbildētājs nav veicis samaksu par 2004.gadā savā īpašumā (kas, kā nodibināts lietā tika realizēts, izmantojot /persona B/ „klusos vietniekus") nonākušajām 138970 Sabiedrības pamatkapitāla daļām, kad /persona A/ ar savu ieguldījumu vienpersoniski bija palielinājis pamatkapitālu.

Saskaņā ar Civillikuma 1846.pantu, ar ieskaitu jāsaprot prasījuma dzēšana ar pretprasījumu.

Lietā nepastāv strīds par to, ka, saskaņā ar lietā esošo Ekspertu atzinumiem, parakstus /persona B/ vārdā 2009.gada 3.jūlija kvitējumā kapitāla daļu pirkuma maksas norēķinam, 2009.gada 3.jūlija SIA /nosaukums/ dalībnieku un sapulces protokolā Nr.7, un 2009.gada 6.jūlija SIA /nosaukums/ dalībnieku reģistrā, iespējams nav izpildījis /persona B/, paraksti, iespējams, atdarināti (lietas 35.-39., 108.,109.lapas).

Pie šādiem apstākļiem prasītāja pārstāvis norādīja, ka - tā kā minētie dokumenti, tanī skaitā kvitējums ir uzskatāmi par rakstveida pierādījumiem, ko, iespējams, nav parakstījis atbildētājs, tad uzskatāms, ka 03.07.2009. darījumā /persona B/ griba nodot savas kapitāla daļas bez piebilduma, apstiprinās ar pušu mutiski izteiktu gribu un atbildētāja konkludentām darbībām – nododot rakstveida pierādījumus, tanī skaitā kvitējumu, prasītājam. Līdz ar to, apelācijas sūdzībā izteiktos apsvērumus, ka pirmās instances tiesa strīdus rakstveida pierādījumus vērtējusi pretēji Civilprocesa likuma 178.panta nosacījumiem, tiesas kolēģija vērtē kritiski, jo prasītājs minētos pierādījumus lūdzis vērtēt kā rakstveida pierādījumus, ar kuru nodošanu prasītājam pie attiecīgajiem apstākļiem pausta /persona B/ griba nodot savas kapitāla daļas bez piebilduma, kura apstiprinās ar pušu mutiski izteiktu gribu un atbildētāja minētajām konkludentām darbībām to kopsakarībā.

Saskaņā ar Civillikuma 1427.pantu, pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka. Savukārt, Civillikuma 1428.pants paredzējis, ka gribu var izteikt vai nu noteikti, vai klusējot. Noteikti gribu var izteikt vai nu ar vārdiem, mutiski vai rakstiski, vai ar zīmēm, kam ir vārdu nozīme. Griba ir izteikta klusējot, kad tā izpaužas bez tieša mērķa izteikt gribu taisni šajā izpratnē. Darbībai, kas uzskatāma par klusējot izdarītu gribas izteikumu, jābūt tādai, lai no tās varētu droši secināt tādas gribas esamību.

Savukārt Civillikuma 1432.pants noteic, kas klusējot vai noteikti izteic savu piekrišanu, tas ar to ir pieņēmis darbību ar visām tās tiesiskām sekām un nevar vairs vēlāk savu piekrišanu ierobežot. Saskaņā ar Civillikuma 1434.pantu, piekrišanu var dot ne vien pirms attiecīgās darbības, bet arī tad, kad to uzsāk, un pat vēlāk; pēdējā gadījumā to sauc par apstiprinājumu.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītāja un trešās personas prasītāja pusē paskaidrojumi par to, ka atbildētājam bija griba nodot savas kapitāla daļas bez piebilduma, apstiprinās ar jau šajā spriedumā nodibinātajiem faktiem, ka kopš 2004.gada sākuma Sabiedrības strīdus kapitāla daļu faktiskais īpašnieks ir atbildētājs, kā arī ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, kā, piemēram, ar 2013.gada 8.decembra Kompleksās psiholoģiskās – poligrāfa pārbaudes atzinumu par veikto izpēti /persona A/, 2008.gada 24.oktobra Pamatkapitāla daļu pirkuma līguma projektu, no kura izriet, ka prasītājs pērk no /persona D/ 116433 kapitāla daļas, kuri kopsakarībā ar pirmās instances tiesā nopratināto liecinieku liecībām, dod pamatu atzinumam, ka prasītājs pierādījis savas prasības pamatotību.

Kā jau tiesas kolēģija norādījusi, atbildētāja griba nodot savas kapitāla daļas bez piebilduma, kā pirkuma maksu veicot savstarpēju ieskaitu par 2004.gadā uz /persona B/ kluso vietnieku vārda iegūto Sabiedrības kapitāla daļu samaksu, apstiprinās ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, kopsakarībā ar pirmās instances un apelācijas tiesā nopratināto liecinieku liecībām.

Tā liecinieks /liecinieks G/, kurš, būdams zvērināts advokāts, sniedza juridisko palīdzību SIA /nosaukums/ un /persona A/, nopratināts pirmās instances tiesā liecinājis, 2008.gada septembrī - oktobrī sākumā viņam saruna notika sakarā ar viņa e-pastā advokātes /pers.R/ atsūtītajiem dokumentiem jautājumā par /persona D/ piederošo kapitāla daļu pirkšanu. Runa bijusi par 50% kapitāla daļu nodošanu. Minētais darījums nenotika. Pēc tam

2009.gada martā - aprīlī /persona A/ atnāca ar jaunu jau sagatavotu dokumentu paketi, ko, kā sapratis, sagatavojusi advokāte /pers.R/. Tie tikuši parakstīti un par /persona D/ kapitāla daļu īpašnieku kļuvis /persona B/. Tad atkal 2009.gada vasarā lieciniekam tika iesniegta jauna dokumentu pakete, kā paskaidrojis /persona A/, ir notikusi vienošanās un norēķināšanās par sabiedrības darījumiem, ka jāparaksta sagatavotos dokumentus Uzņēmumu reģistram. /liecinieks G/ secinājis, ka šos dokumentus sagatavojis tas pats cilvēks vai advokātu birojs, kas gatavoja iepriekš. Kā sapratis, /persona B/ nosacījums atkal bijis, ka nedrīkstēja figurēt konkrētas naudas summas. /liecinieks G/ nosacījums /persona A/ bija, ka visi darījumi jākārto tikai pie notāra. Bet tad viņam pateica, ka /persona B/ nav laika "vazāties" pie notāra. Viņš pateicis, ka, ievērojot visu iepriekš notikušo, ir jāparaksta liecinieka sagatavoto Kvitējumu par pirkuma maksas pilnu samaksu. Sagatavojis vismaz divus kvitējuma eksemplārus. Pēc tam netika saņemta nekāda informācija, ka būtu jānotiek vēl kādiem darījumiem. „Apakšā" tam visam bija ieskaita jautājums par kaut kādiem notikušiem darījumiem, notika norēķins, un ar kvitējumu to apliecināja, tas ir, ka ir noticis starp pusēm norēķins. Kapitāla daļu nodošana /persona/bija paredzētā kā abu norēķināšanās par visiem savstarpējiem darījumiem. Pēc tam /vārds/ vai /vārds/ piezvanīja un pateica, ka viss ir noticis, visi dokumenti ir parakstīti, viss beidzies. No 2009.gada vasaras vairs no /persona B/ puses nebija nekāda interese, ka kaut kas nebūtu noticis vai nokārtots. Tad tikai 2012.gadā, saistībā ir fiziskās personas auditu, /persona A/ viņam pateica, ka viņam nesaprotamu iemeslu dēļ /persona B/ noliedz, ka noticis kapitāla daļu darījums. No 2008.gada septembra - oktobra informācija par darījumiem vispirms bija no Radčenko biroja, ar /persona B/ komunikācija notika krievu valodā. Līdz 2012.gadam nekas netika dzirdēts, vienīgi, kad 2012.gadā bija Valsts ieņēmumu dienesta interese, tad no /persona B/ puses parādījās iebildumi.

Savukārt, pirmās instances tiesā nopratinātais liecinieks /liecinieks A/, kurš bija klāt strīdus darījuma brīdī – 2009.gada 3.jūlijā, pirmās instances tiesā liecināja, ka tieši /persona B/ viņam izkārtojis darbu SIA /nosaukums/, liecinieks faktiski bijis „/persona B/ cilvēks", abi ar /persona B/ strādājuši vienā ofisā Rīgā. Liecinieks norādīja, ka 2009.gadā /persona A/ bieži bija /persona B/ ofisā Rīgā, ar /persona B/ runājuši par „akcijām", gatavojuši dokumentus, apmainījās ar dokumentiem, līdz 2009.gada vasarā, turpat Rīgas ofisā galīgi noformēja darījumu. /liecinieks A/ darījuma dokumentu saturu nezin, taču abi runāja par to, ka /persona B/ 50% daļu vai nu pārdeva vai atgrieza /persona A/, precīzi pateikt nevar. Bez tam liecināja, ka sagatavotie dokumenti bijuši /persona B/. Abi savā starpa daudz runājuši arī par to ka vajadzīgs „kvītojums", šo vārdu atceras, jo ļoti bieži to lietoja un /liecinieks A/ nezina, ko tas nozīmē. Bez tam liecināja, ka /persona A/ gribējis iet pie notāra. Pēc tam parakstījuši dokumentus, kuru saturu liecinieks neredzēja, bet noteikti vairāk kā vienu. Pēc šiem notikumiem /persona B/ vairs nedeva rīkojumus /liecinieks A/, bet sarunājis ar /persona A/, ka /liecinieks A/ var turpināt strādāt sabiedrībā.

Tāpat ar pirmās instances tiesā nopratināto liecinieku /liecinieks D/, /liecinieks C/, /liecinieks B/, /liecinieks E/, /liecinieks F/ un /liecinieks A/, kā arī apelācijas instances tiesā nopratinātā liecinieka /liecinieks H/ liecībām, lietā nodibināts, ka /persona B/ faktiska līdzdalība Sabiedrībā lieciniekiem ir zināma jau vismaz kopš 1994./1995.gadiem, visi liecinieki /persona B/ uzskatījuši par SIA /nosaukums/ līdzīpašnieku, kā arī ka 2009.gada jūnijā uzņēmumā tika „atkrauta pēdējā krava priekš /persona B/", pēc tam vairs /persona B/ uzņēmumā nav redzēts. Bez tam Liecinieki liecināja, ka tiekoties ar /persona B/ jau pēc 2009.gada jūlija – ja saruna skārusi SIA /nosaukums/, tad /persona B/ skaidri un nepārprotami apstiprinājis, ka viņu ar SIA /nosaukums/ vairs nekas nesaista, savas „akcijas" ir pārdevis un ka ar SIA /nosaukums/ darbību saistītus jautājumus ar viņu vairs nerisināt. Tiesas kolēģija sīkāk neatreferēs minētās liecības, jo detalizēta to analīze sniegta pirmās instances tiesas spriedumā, savukārt apelācijas instances tiesā netika nodibināti apstākļi, lai apšaubītu minētās liecības vai dotu citādu vērtējumu tām. Apelācijas instancē nopratinātais liecinieks /liecinieks H/, kurš zivju nozarē darbojas kopš 1996.gada, liecināja, ka /persona A/ pazīst apmēram no minētā laika, jo viņa SIA /nosaukums/ bija viens no liecinieka klientiem. Vēlāk /persona A/ iepazīstinājis /liecinieks H/ ar /persona B/, kurš realizēja zivju konservus KF. 2009.gadā liecinieks interesējies par iespēju iegādāties angāru un šajā sakarā liecinieku sazvanījis /persona B/, precīzu laiku neatceras, bet varēja būt augusta beigas/septembra sākums, kad abi satikušies Rīgā, Dainas ielā, kur /persona B/ /liecinieks H/ parādījis angāru, tā kā pēc apskates /liecinieks H/ atzinis to savām vajadzībām par piemērotu, jautājis /persona B/, vai ir iespējams šo angāru iegādāties, veicot savstarpēju ieskaitu starp uzņēmumiem (ar to saprotot SIA /nosaukums/ no /persona B/ puses). Uz šo jautājumu /persona B/ skaidri un nepārprotami atbildējis, ka ar SIA /nosaukums/ viņam vairs nav nekādu attiecību, jo visas savas „akcijas" (liecinieks uzsver, ka /persona B/ lietojis tieši vārdu „akcijas") pārdevis /persona A/, tādēļ par /nosaukums/ parādiem savstarpējo ieskaitu nevarēs veikt.

Tiesas kolēģija ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 24.marta spriedumā lietā SKC-71/2010 sniegto Civillikuma 1838.panta normas tulkojumu, atzīstot, ka Termins „samaksa" šajā pantā lietots plašā nozīmē, aptverot gan samaksu naudā, gan izpildījumu vispār. Turklāt, kvīts nav vienīgais saistības izpildījuma pierādījums, pie tam tas nav neapstrīdams, tādēļ tiesai strīda gadījumā jāvērtē visi pierādījumi kopumā.

Izvērtējot visus augstāk minētos apstākļus, kopsakarībā ar Civillikuma 1838., 2016.-2018., 2033., 2034. pantu, tiesību zinātņu atziņām un Latvijas Republikā pastāvošo judikatūru, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs ir pierādījis apgalvojumu, ka atbildētājs ir saņēmis samaksu par kapitāla daļām un, ka nav tiesiskas nozīmes tam apstāklim, kāda tieši ir bijusi pušu norunātā kapitāla daļu pirkuma maksa. Šāds secinājums atbilst arī prasītāja norādītajai starpkaru perioda Latvijas Augstākās tiesas Senāta praksei, (skat. /persona A/ pilnvarotā pārstāvja rakstveida paskaidrojumus Civilprocesa likuma 166.panta kārtībā (29.-45.lietas lapas, 2.sējums), proti, ka kvitējums kā rakstveida pierādījums pierāda ne vien to, ka samaksa ir saņemta, bet arī to, ka vienošanās par pirkuma maksu starp pusēm ir bijusi, jo nevar saņemt to, par ko nav vienošanās.

Tāpat, tiesas kolēģija, kā būtisku pierādījumu prasības pamatotībai, atzīst lietā nodibināto atbildētāja /persona B/ uzvedību pēc 2009.gada 3.jūlija jeb strīdus darījuma, faktiski Civillikuma 1432.panta izpratnē apstiprinot savu piekrišanu darījumam. Tā, lietā uzklausītie liecinieki neapšaubāmi un skaidri apliecināja, ka sarunā ar /persona B/ pēc minētā datuma, /persona B/ sarunās paudis neapšaubāmi skaidru informāciju, ka savas kapitāla daļas (lietojot vārdu „akcijas") ir pārdevis un ka viņam ar SIA /nosaukums/ vairs nav nekāda sakara. Tāpat arī no rakstveida pierādījumiem un paša atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē, konstatējams, ka vismaz trīs gadus pēc strīdus darījuma atbildētājs nav veicis nekādas darbības, kas liecinātu, ka strīdus darījums nebūtu noticis vai nebūtu ticis izpildīts. Atbildētājs nav cēlis nekādas pretenzijas, prasības minētajā laikā ne pret prasītāju, ne trešo personu SIA /nosaukums/, nav piedalījies dalībnieku sapulcēs, nav interesējies par sabiedrības darbību, bet tieši pretēji, pretstatā savai līdz 2009.gada jūlijam aktīvajai līdzdalībai Sabiedrības ikdienas procesos, pilnīgi pārtrauca jebkādu darbību Sabiedrībā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka kopumā pirmās instances tiesas spriedums lietā ir pareizs, tiesa objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, izdarījusi pareizus secinājumus par strīda būtību. Tiesas kolēģija atzīst, ka ņemot vērā celtās un tiesā uzturētās prasības pamatus, jautājums par reiderisma faktu nav apspriežams.

Tā kā prasība tiek apmierināta, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.pantam /persona A/ labā no /persona B/piedzenami visi tā samaksātie tiesas izdevumi, kas kopā sastāda 4151,94 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no /persona B/ par labu valstij piedzenami iepriekš nesamaksātie tiesāšanās izdevumi, kas pirmās instances un apelācijas instances tiesā kopā sastāda 69,57 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 430., 432., 434.pantiem, tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Apmierināt /persona A/prasību pret /persona B/ par īpašumtiesību atzīšanu uz SIA /nosaukums/ kapitāla daļām.

Atzīt 116433 (viens simts sešpadsmit tūkstoši četri simti trīsdesmit trīs) SIA /nosaukums/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kapitāla

daļu, kas komercreģistrā reģistrētas uz /persona B/, personas kods /personas kods/, vārda, piederību /persona A/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /persona B/, personas kods /personas kods/, par labu /persona A/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus 4151,94 (četri tūkstoši viens simts piecdesmit viens *euro* 94 centi).

Piedzīt no /persona B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 69,57 EUR (sešdesmit deviņi *euro* un 57 centi).

Noteikt /persona B/, personas kods /personas kods/, sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 284,57 EUR apmērā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Zaiceva
Tiesnese A.Klaiše
Tiesnese L.Vēbere

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 9.jūnijā.
Tiesnese Z.Zaiceva